

Gruppdiskussion Djur / Djurvård vid Naturbrukskonferensen 2017-04-06

Deltagare från 15-tal naturbruksgymnasier, NYN samt ordförande i Djurbranschens Yrkesnämnd DYN, Ulf Uddman , totalt 20 personer.

Ulf hade tidigare under dagen, i plenum vid Naturbrukskonferensen, bl.a. lyft att

- flera områden inom den snabbt växande djurbranschen förändras snabbt, som ägarstrukturen kring djurkliniker respektive inom zoofackhandeln,
- utvecklingsarbete pågår i branschen kring att stärka kompetensen hos olika typer av hundföretagare genom utbildning och certifieringar,
- DYN har medverkat till tydliga yrkesutgångar från NB Djurvård, som arbete med hund, inom zoofackhandel, inom djurpark, med forskningsdjur samt djurvårdare på utökad nivå inom djursjukvården,
- branschen gärna ser samverkan mellan NB-skolor vad gäller att erbjuda olika spetskurser i årskurs 3, inför kommande certifiering för arbete med t.ex. vårdhund eller hunddagis.

1. *Yrkesutbildningarnas attraktivitet ska ökas genom att de även ska leda till vidare studier. Hur inför vi högskolebehörighet som grundupplägg?*

DYN ser behov av yrkesutgångar inom Djurvård dels mot yrke, dels mot högskoleförberedande, såväl grundläggande som särskild behörighet. Inriktning Djurvård bör ge möjlighet att direkt bli behörig till SLU:s yrkesutbildningar inom Djur.

Skolverkets förslag till departementet är, efter initiativ från DYN, 500 inriktningspoäng NB Djurvård för att möjliggöra bra innehåll i så skiftande yrkesutgångar som arbete med hund, forskningsdjur, zoofackhandel, djurpark eller djurvårdare på utökad nivå inom djursjukvården.

Bra förslag av departementet att grundläggande behörighet ska rymmas inom 2500 poäng. Hur kan vi minimera poängen för utökat program utöver 2500 poäng, för de elever som vill läsa in de behörigheter som krävs för SLUs djurutbildningar, och samtidigt behålla yrkeskvalitet i deras utbildning? Detta bör undersökas vidare, yrkesutgång för yrkesutgång. Det är inte hållbart att NB Djur-elever ska tvingas läsa 2800-2900 poäng , alternativt lägga extra tid på ett basår, för att bli behöriga till yrkesutbildningar om djur på högskolenivå. Även SLU vittnar om att stort värde av fd NB-elever i sina yrkesutbildningar, vilka har såväl teoretiskt som praktiskt kunnande från NB-området.

Samhällskunskapen - bör den vara samma kurs som på studieförberedande program? Utbildning till lärare, polis, vård, kräver 100 p. NB har kurs om 50 poäng. En del NB-skolor ger möjlighet att läsa 100 p. Examensmål ”inom de gröna näringarna” innebär inte ha alla dörrar öppna, så någonstans måste en gräns sättas...

Undervisningen inom NB omfattar 2430 klocktimmar på tre år, vilket motsvarar ca 24 timmar per vecka.

2. *Hur undviker vi att skapa återvändsgränder i utbildningssystemet? Vilka utbildningsvägar behöver hänga ihop och hur ska utbildningskartan se ut?*

Bra att gymnasieutredningens förslag är grundläggande behörighet inom 2500 poäng, vilket ska kunna väljas bort för de som önskar så. Det ger tydlig signal om möjlighet att studera vidare efter NB. NB Djurvård bör kunna ge behörighet till SLU:s samtliga djur-yrkesutbildningar, t.ex. husdjursagronom, veterinär. Dvs, då bör alla behörighetskrävande kurser erbjudas inom NB, och rymmas utan att "eleverna går på knäna".

De vuxna yrkesbytarens utbildningsväg, t.ex. för yrkesverksamhet inom hundbranschen, behöver stöttas av utbildningssystemet. Detta sker inte idag. Yrkesvux innebär alldeles för låg elevpeng, så det är ej alternativ för utbildningsanordnarna. Branschen behöver tydliggöra sitt behov av YH-utbildningar - då finns möjlighet för flera NB-skolor att erbjuda sådana, i samverkan med branschen.

Djurbranschen undersöker möjlighet att skapa utbildningsplattform via collegetanken, med kvalitetsstämplar med nationella kriterier, där samverkan mellan utbildningsanordnare (skolformsöverskridande), branschrepresentanter m.fl. är en del av lösningen.

3. *Gymnasieutredningen betonar vikten av att erbjuda gymnasieutbildningar som eleverna vill gå – hur anpassar vi utbudet/innehållet efter dessa direktiv?*

Utbildning inom NB Djur / Djurvård har förhållandevis god attraktionskraft, men skolorna tappade stor andel av de studiemotiverade eleverna vid start av Gy2011. Detta upplevs som en kvalitetsförsämring hos skolorna. Detta bör åtgärdas genom tydligare möjlighet till högskolebehörighet, t.ex. till SLUs yrkesutbildningar djur.

4. *Utredningen lyfter tydligt fram att eleverna inte är så angelägna att flytta, de väljer hellre en utbildning på orten. Hur möter vi detta?*

DYN ser gärna att grundutbildning inom Djurvård sker vid många NB-skolor över landet så att man når många presumtiva elever med grundläggande teori varvat med praktiska moment samt APL. Branschen ser därutöver behov av "spetsutbildning" inom olika områden, t.ex. ett antal veckor i slutet av årskurs 3 vid olika skolor, och ser gärna att NB-skolorna samverkar kring detta. Vilka nischområden ser ni, var är respektive skolas styrka? Hur kan branschen samverka med skolorna för att skapa en bra struktur över landet för att nå bra yrkes-/spetsutbildning från gymnasiet samt dessutom för vuxnelever/ yrkesbytare?

Delar av utbildningarna bör/ har möjlighet att "webbifieras", gärna i samråd med branschen. Kursen Djur för forskningsändamål är ett bra exempel, med webbmoduler som branschen har utvecklat. I detta exempel kvalitetssäkras kursen på gymnasienivå genom samverkan med NB-utbildningen vid August Kobb, Göteborg.

Svenska Kennelklubben har under senare år utvecklat olika digitala utbildningsmaterial. Några NB-skolor har redan börjat använda detta. Information kommer att skickas ut på mejllistor via www.naturbruk.se.

5. *Vilka är de viktigaste punkterna för ökad attraktionskraft för Djur/ Djurvård?*
- Att fortsätta att utveckla (av ungdomarna upplevda som) "roliga" utbildningar, som håller hög kvalitet,

 - att skapa bra yrkesutgångar, och parallellt även högskoleförberedande spår inom NB Djur, där det ges möjlighet att direkt bli behörig till SLU:s olika yrkesutbildningar inom djurområdet,

 - att ha grundutbildningar NB Djurvård vid skolor över hela landet, samt att olika NB-skolor samverkar, i dialog med branschen, med spetsutbildning med olika profilering i slutet av årskurs 3, samt för yrkesbytare,

 - att branschen utvecklar tydliga certifieringar, som kvalitetsstämplar inför yrkesverksamhet,

 - att branschen utvecklar utbildningsmodeller med samverkan mellan utbildningsanordnare och bransch.

Övrigt från diskussionen

- Biologibetyg från åk 9 är inget behörighetskrav för att antas NB, men däremot till Naturvetenskapsprogrammet. Detta leder till svårigheter för många NB-elever med Biologi 1, vilket är samma kurs som NV läser, även om kurs Bi1 ska anpassas efter NB:s examensmål. Kanske löser sig i om det blir samma intagningskrav sen?

- APL-platser har blivit en handelsvara inom yrkesutgångar Djurvård. Många företag har börjat ta (rejält) betalt. Hur ska vi lösa detta? Är det ok med en grupp av elever (8 st) med en handledare? Det finns inget regelverk för grupper.

- Vad gör skolorna då viktiga branschföretag inte hjälper till med APL? Bra att DYN får sådana signaler för fortsatt kommunikation med företagen.

- Många av gymnasiesärskolans elever är potentiella arbetstagare för olika arbeten inom djurbranschen. I nuvarande system hinner de inte läsa tre kurser "Hund" – hur kan detta åtgärdas? Frågan lyfts till Skolverket. För att kunna läsa "Hund" måste eleven ha läst Sällskapsdjur 1 och Sällskapsdjur 2. Alltså 200 poäng. "Hund" kan läsas först som Sällskapsdjur specialisering.
Lösningförslag:
 - ändrad kurs – egen "Hundkurs"
 - ändrade förkunskapskrav – inte kräva 200 poäng

Vid datorknapparna: Maria Elinder, DYN sekr., 070 – 56 87 318 maria@naturbruk.se